

HIRDETMÉNYEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztésével illető
minden körülmények ide intézendők.

Hírdetéseim, levelek csak ismert kezektől
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr
Félévre	5 frt — kr
Negyedévre	2 frt 50 kr
Egy órára	1 frt — kr

Hirdetési díj:

Ot-hasábsopetitor egyszeri beiktatásért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitási 4 hasábsopetitorért 20 kr
Hirdetést vagy reklamot magában foglalt
újítás sora 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Hétfő, Szeptember 15.

178. szám.

A király nyilatkozatai.

(B.) O Felsége I. Ferencz József király előtt számos hódoló küldöttség tisztegetett látogatása alkalmával s mindenikhez volt a magyarok királyának szeretet kifejező kegyes szava.

Nem várt Magyarország közvéleménye a debreczeni király-látogatástól fontos, nagyobb jelentőségű politikai nyilatkozatokat, mert hiszen O Felsége rövid látogatása nem ily célból volt tervezve. Csúpnán látni akart a király két fejlődő magyar várost, hol nem mint katoná, hanem mint a magyar szent korona apostoli személyesítője kívánt megjelenni.

Azonban a már nem sokára összeülő országgyűlés okvetlenül felkavarodó viharai szükségessé tették a jelen belpolitikai konstellációk között, hogy a korona szavai a tisztelgő küldöttségek egy némelyike előtt ne csúpnán köszönő kifejezéseket, de tendenciózus kitételeket is foglaljanak magukban.

Debreczen és vele együtt az egész környék törvényhatóságai tisztelegtek O Felsége előtt. A vármegyék közül öt ösi municipium volt itt képviselve s ezek előtt tett nyilatkozata a koronának magában foglalja a bekövetkezendő események magvát.

Az ősszel megnyitandó országgyűlési ciklus alatt, általánosan ismert dolog, hogy a kormány előterjesztést fog tenni a megyei közigazgatásról.

A municipális és állami közigazgatás hívei már régebb idő óta két párttáborra oszlottak és szervezkednek, készülődnek a nagy elvi csatákhoz.

A korona egyik nyilatkozata e készülődő nézeteltérést jelzi, midőn e szavakkal él: „bármiképen fejlődjen is a törvényhatóságok belső élete,“ O Felsége meg van győződve, hogy a haza boldogítására „hazafias buzgósággal fognak közreműködni.“

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Csak húzzuk az igát.

(Elbeszélés.)

Írta: Karczag Vilmos.

I.

Hiába! Ilyen magamforma fiatal emberen megesik, hogy egy-egy kis hónapos szobában kell meghuznia magát. Hej, pedig nagyon száraz, rideg, komor, sötét élet az így. Ha elmegyek otthonról, magammal viszem szobám kulcsát; ha hazajövök, az elhagyatottságotól ucalmas árva négy fal fogad hidegen. Sehol egy élő szó, egy adjon isten, vagy egy fogadj isten. Mert az én szobám a hónapos szobák dísz, mintaképe. „Külön bejárata“ a szó legigazabb értelmében. Ha a második emeletre fülérek, az utolsó lépcső fokáról egyenesen betoppanhatok.

Leírásával nem töltöm az időt, mert szobámnak úgy is csak kevés köze van ahhoz az elbeszéléshez, a mit elmondani akarok. Berendezése diákosan egyszerű s annál kevésbé érdekes, mert minden butor darab hangosan kiáltja feléd, hogy: engem a legtöbbet ígérő vásárolt meg árverésen. Nem tagadom, hogy engem bizony nem nagyon vonzott haza az én otthonom; nem tudtam megbarátkozni egyetlen szeglettel sem, s az ablakom egy elhagyott piszkos zsákutczára nyílt. Sokszor képződtem, hogy ez az utczá a gonosztevők, tolvajok, gyilkosok menedékhelye lehet.

A házigazdám egyetlenegyszer láttam, vasárnap, mikor együtt jöttünk haza éjjel. Erős, marcsona ember volt, vastag, hegyesre pedret bajszszal; mámoros volt egy kicsit. Hallottam hírét, hogy goromba ember, különösen ha részeg. Egymás mellett mentünk fel a lépcsőn, de nem beszélünk. Nem voltunk egymásnak bemutatva, hát még csak nem is köszöntünk. Köhécselt, reszelte a torkát, dürmögött magában; mikor a második emele-

Nincs kifejezve határozottan a közigazgatás várható változása a jelzett szavakban, de minden gondolkozó ember tudhatja Magyarországon, hogy e szavak hova ezeloznak.

Ennél sokkal határozottabb szavakban fejezte ki a magyar király a politikai vonatkozást az egyes felekezetek küldötteihez intézett kegyelmes királyi válaszában Erdekes és tanulságos olvasni egymás után a két köszönő beszédet, melyet a tisztelgő római kath. elérésnak és a protestáns egyházak képviselői előtt elmondott.

Debreczenben, a kálvinisták fészkeében fontos egyházpoltikai nyilatkozat lebeent el O Felsége ajkairól, melyből lehetetlen ki nem érezni azt, a mi az egész tisztelgésnek sulyt és lényegét ad. Azon kívül feltűnő a protestánsoknak adott válaszában annak igazán szívélyes és szeretetteljes hangja, a milyenen a századok viharait átszenvedett protestáns felekezetek küldötteivel még nem beszélt magyar király soha.

Lehetetlen elzárkózni a hatás elő, a melyet a beszéd az olvasóra tesz. A protestáns magyarok lelkes hazafiságát öszszegyeztetni a királyi válasz a trón és király személye iránt való hű ragaszkodással s a tisztelgők jó kívánatait különös tetszéssel és őszinte köszönettel fogadja a magyar király. Antonomikus egyházi fejlődésüket figyelemmel kísérni ígéri és kijelenti, hogy azt azontul is mindenkor oltalmazni fogja.

Nagy jelentőségűeknek mondhatók e szavak a magyar király ajkairól és kiszámíthatlan hatással bírnak a jövőre. A magyar protestánsok hazafias törekvéseit szíves figyelemmel látja a király és a Magyarországot fenntartó protestás magyar hazafiságot, mely a magyar történelemben ki nem fejezhető fontosságu szere-

pet játszott, sőt játszik ma is, e trón és király iránt való hűséggel együtt megférhetőknek mondja. S ezzel le van döntve minden faltörő érv, a mit anlikus és udvari körökben szűkbellűen a protestáns felekezetek autonomikus egyházi élete elleni idegenkedésből harczba vittek.

A királyi trón áll bástyául a postentánsok, s egyuttal az oki összefüggésnél fogva szerves összekötésben lévő magyar hazafiság mellett, midőn az egyházi belélet fejlődését királyi szavával ígérte O felsége mindenkor megvédelmezni.

A róm. kath. klérusnak adott válaszlás hangja az előbbinél sokkal hidegebb és merevebben hangzó. Különben az tünik ki jébből, hogy szükségesnek látta a magyar király a nagy hatalmu és az államban mindenáron államot alkotni akaró klérus egyik tagja előtt a „törvények tiszteletét“ hangsúlyozni.

Az előtt a klérus előtt mondtak e szavak, melyről a király minden körülmények között tularadó kegygyel és szeretettel szokott nyilatkozni. S ma „testvéries egyetértés“ gyakorlására inti őket a királyi kegy és oly állam polgári kötelességre figyelmezteti, melyet nem teljesíteni: bün.

A törvények tisztelete minden állam polgárnak kötelessége, a vallás törvény tisztelete a róm. cath. magas klérusnak is kötelessége. Ha erre figyelmeztetni szükségesnek látja a király a nagy hatalmu klérust, bizonytal történt valami, a mi erre okot adott.

Az elkeresztelések ügyében készülődő kulturharez egyik előcsatájában a merev klérusi felfogás vereségét jelentette az, midőn a király nyilatkozata előttünk elhangzott.

A következők megfogják mutatni, hogy a király nyilatkozatainak minő sulya van?!

ten elváltam tőle, hallottam, hogy a fogai közt morzsolja:

— Neveletlen!
Részeg, gondoltam magamban, minek kezdjek ki vele. Még fellármázza a házat. Meg aztán erősebb is mint én. Hallottam, hogy valóságos Herkules erejével bír. Vadászni jár néha, s akkor izmos vállain annyi nyulat tud hazazcipelni, hogy egy ló is meggörnyedne alatta.

Szép, fiatal kis felesége, — úgy hallottam, — sokat szenvedett tőle, mert mint valami tirannus uralkodott föllette. Bezzeg oda nem is tette be soha udvarló a lábát. Az asszonykát nagyon ritkán lehetett látni, nem igen távozott el otthonról. Családjának élt csúpnán. Semmi sem érdekelte a világon, egyedül a férje és gyermekei. Sugdosták ugyan, hogy valami nagy bántata lehet, mert mindig szomorú, az arca sápadt, a szemei vörösek, mintha a sírás könyvei bántának, marnák. Ha jobban érdeklődtem volna, talán egy s más pletykát is hallottam volna, a mit az emberek a látszat magyarázatára kitalálnak; de biz én egy suttogó hírléles kedvéért sem álltam szóba se a házmesternével, se a mosónőmmel. Különben is az emberek mindenkiről beszélnek. A vén asszonyok a legitalálékonyabb novellacsinálok és meseszövk. Miért ne szerkesztettek volna történetet az én házigazdámékról is, mikor ők olyan kitünő alakok erre a célra: az asszonyka szép, fiatal, szenvedő, otthon ül, rejtélyes, az ember java férfikarabeli, vad, erőszakos, goromba, ismeretlen multu. Hogy kerültek ezek össze? Nem illenek egymáshoz. „Meg is veri néha az asszonyt!“

Eh, nem hiszem! — ezt is csak úgy kitalálták.

Mondják, hogy jó módú családból származik az asszonyka. Egyetlenegy gyermeke volt szüleinek, kik sok gondot fordítottak neveltetésére. Kitanították mindenre: zongorázni, énekelni, idegen nyelveket beszélni. Ugy tartották, vigyáztak rá, mint a hímes

tojásra; még a szellőtől is megóvták a szép gyermeket, a ki egy egész városnak volt büszkesége. Nem is volt előkelő bál az olyan, a hol Asztalos Margit meg nem jelent. De hát a sors csapása meglátogatta a szüléket, meghaltak s a szép Margit szegénységben, árván maradt. Egy ideig úgy tengődött szegény, hol az egyik rokonnál, hol a másiknál.

A rokonok kegyelményerétől mentsem meg az isten, s bizony ilyi körülmények között nem is volt mit csodálni, hogy a szép Margit három esztendői keserves hanyattatás után a Márton Gábor felesége lett. Elkeseredésében talán elszánta magát. Mert nagy elszántság kellett ahhoz, hogy egy úde, fiatal, gyenge teremtes olyan rosszhírű, vad, faragatlan emberhez kösse le az életét. De hát az ember is fogadjukozott; szép szóval, hazug lélekkel ígért jó élet, nyugalmat, menyországot, Margitka is azt gondolta magában, hogy majd ő talán megváltoztatja azt az embert; ha érezni fogja, hogy hű feleség van az oldalán, átalakul, átfőrmálódik. Hiszen volt már arra eset. De hogy sokat töprenghetett szegény, az bizonyos. Mondják, hogy két esztendőig hiába esengett Márton ur, kétszer is kosarat kapott.

— De hát vasakarattal, — szokta volt mondani, — mindent kiküzdhet egy igazi férfi. Meg aztán csak ki kell vágni türelemmel. Az idő, hajh, nagyon megpuhitja a leányokat, még a legbüszkébbeket is. Azokat talán még inkább.

Mindössze ennyi az, a mi innen is, onnan is a házigazdámék multjából eljutott fülemhez, pedig, hogy kell meg valami érdekesebbnek is lenni azt abból következtetem hogy mikor a kapu alatt a minap egy rongyos asszony ólálkodott, a házmester gorombán utasította föl a második emeletre s felém fordulva így szólt:

— Hogy ki nem sül a szeme ennek az asszonynak.

— Ki az? — kérdezem csak ugy oda vetve.

A király kézszeritása.

A fényes csattos, bogláros diszmagyar ruhák megint ott tarkállottak a perronon. — Méltóságok és urak jöttek egymásután bucsuzni, Isten hozzádat mondani O Felségének, a ki 30 perc 15 perc muiva elutazik.

Kisbobb-nagyobb csoportokra oszolva folyt a társalgás. — A théma mindenütt ugyanaz volt. — A mai ünnepe, A király látogatás.

Milyen halás tárgy. Az udvari ebéd hivatalosai valóságos ostromnak voltak kitéve.

Száz kérdéssel ostromolták őket, legkivált pedig a főkapitányt, a ki az udvari ebédről legelőbb érkezett a pályaudvarba.

— Milyen hangulatban volt O Felsége?

— Tartott-é cerclét?

— Kiket tüntetett ki megszólításával?

— Mit beszélt ezzel? Mit azzal? Mások a brilliános aranygyűrűs királyi kintintésért gratuláltak.

Az újságírók majd szétépték. Mind külön szeretett volna vele beszélni; ne-hogy a kollegának is eszébe jusson ugyanaz iránt intervolni.

Rohanva közeledett a hat óra, az elválásnak nehéz pillanata.

Kivülről ide hallatszott a riadó éljenzés. O Felsége közeledett. Gr. Dégenfed József főispán és Simonfy Imre polgármester előre siettek s pár perc muiva a perronra lépett O Felsége daliás alakja, követve gr. Szapáry Gyulától, báró Orczy Bélától, Pápay titkos tanácsostól és a közvetlen kísérettől.

O Felsége csak pár pillanatra állapodott meg. — De cz a pár pillanat a pénteki fényes nap történetének lapjait legszebb mozzanatainak egyikével gazdagi-

— Hosszu történet az, tekintetes uram. Majd elmondom egyszer. Abból tessék regényt írni.

Ismerem az ilyen kínált regénytárgyakat, hát sietve odább állottam, a nélkül, hogy a kíváncsiság legkevésbé is gyötört volna. Ugyan van-e olyan író, a kit lepton-nyomon meg ne kinálnának egy-egy páratlannak és rendkívül érdekesnek tartott történettel. Az én suszterem, Homorózi Gergely is szentül meg van róla győződve, hogy a világ legérdekesebb regénye az ő életében játszódott le: az egyik legénye elcsábította a csinos majszterné asszonyt s mikor ő kravallt csapott, hát még nekik állott feljebb s öt agyabugyálták el a lábszjjal. Ez biz tanulságos történet a megcsalt férjek számára, de költői feldolgozást átgondem más író társamnak.

Karácsony táján, egy fagyos deczemberi éjszakán éjfél után egy óra tájban vetődtem haza. Szobám hidegebb s barátságatlanabb volt, mint rendszeren. Tapogatózva léptem be. Keresem a gyertyát, hogy világot gyujtsak. Nincs. A háztetőket vastag fehér hóréteg borította, az világított egy kissé. Sietve vetkeztem le s reszketve bujtam ágytakaróm alá.

(Foly. köv.)

Morzások.

összeszedte: Julius.

Megmozdult a pigra massa — irná az én egyik kedves hírlapiró kollegám, ha ugyan ő leereszkednék a kormánypárti hasábkra. S ha irná igaza lenne, mert ez a lassau mozgó, s lelkesedni, érdeklődni oly nehezen tudó közönség a királylátogatás napján valóban bámulatraméltó dolgokat művelt.

Lelkesedett, érdeklődött minden iránt, ott nyüzsgött az utczákon, s lelkes éljenzéssel követte a legelső magyar embert lép-ten nyomon — utczákat térekét kíváncsiak raja lepett el, a háztetőkön emberek kusztak fel s alá óriási fekete kandúrokhöz hasonlóan

totta. — Méltó arra, hogy az unokák is beszéljenek róla.

Ő Felsége gróf Dégenfeld József főispánul, Kiss Áron esperessel, a visszatérő gr. Szapáry Gyulával kezelt fogott; azután S i m o n f f y I m r e polgármesterhez fordult s annak kezét is különös melegséggel megszorítván, csupán emmit szólott: Ujra nagyon köszönöm. Ezt a napot nem felejttem el.

Ez a meleg kézszorítás olyan, mintha Ő Felsége minden egyes polgárt kézszorításra méltotott volna. Jelképe a nép atyja bucsuzásának az ő szerető és szeretett gyermekeitől. — Záloga és megpecsételése a fejedelmi kegy és alattvalói hűség szövetségének.

E néhány szó rövid, kifejező foglalatja többször ismételt királyi melegezésnek; kifejezése, hogy a koronás vendég oly annyira jól, kellemesen érezte magát Debreczen hű királyi városában, a vendégszeretnek, ragaszkodásnak olyan megható jeleivel találkozott az ő népe körében, hogy e napot a Gondviselés csapásaitól sokszor vértett szíve, uralkodói gondoktól terhes életének kedves és vigasztaló emlékeként fogja megőrizni.

De ezt a meleg kézszorítást, ezt az őszinte bucsuzavat Debreczen város hű népe is kegyelettel őrzi emlékezetében.

(i-s.)

A király látogatás után.

A lobogókat bevonták a házfedelekről, a girlandokat letették, a szőnyeget beszédték a falakról. A csótáros díszruhákat eltették hasonló fényes napokig pihenni. — A diadalpukát, szétszedik s elhordják valamely profán ezülségre. — A sok ezernyi idegen vissza utazott házi tűzhelyéhez; a város visszanyerte szokott mindennapi képét. Csak egyben nem változott a szept. 12-dike, előtti helyzet. Mint azelőtt napokon át utána is napokig a hel két ember őszön többnyire a király látogatásáról folyik a szó.

Nekünk is, a napi kisebb és nagyobb események hűség és lelkiismeretes feljegyzőinek, sok a megőrködni valónk. Visszatérünk tehát ismételtelen a felejthetetlen király látogatás apró mozzanataira.

A tisztelgők között első volt Me sz l é n y i Gyula szatmári püspök és az egri szatmári kaptalanok itt lévő tagjai — akiknek részéről azonban hódoló beszéd nem mondott. A magas klerus tisztelgése után közvetlenül a helybeli r. kath. egyház küldöttségét fogadta Ő Felsége.

A tisztelgők között voltak a közös hadseregnek és m. kir. honvédségnek városunkban lévő tisztikara, a kiket. M a y e r Guidó őrnagy vezetett. Ő Felsége Mayert és Bo-

— s ez az egész méltóságteljes komoly arcú város úgy meglevenedett s tele lett a látni vágyó, pezsgő kedélyű, lelkesült emberekkel, mintha csak egy éjszaka alatt valami láthatatlan kéz a mi derék debreczenieinket szépen átállította volna Párisba, onnan pedig idehozt volna vagy ötvenezer francziát.

De mégsem, mert a mi népünk lelkesedésében is megtartotta ünnepélyes komolyságát — s valóban ilyen nagy dolognak kellett történni, hogy ez a nyugodt lelkű polgárság extázisba jöjjön.

Koronás királyát kellett meglátnia, hogy fejezsdüljön ereiben a vér, kigyuljon az arca — s szívből jövő lelkesedése adja ajkára a harsogó, zúgó, „éljen“-eket.

Mert, hogy rendes körülmények között milyen kedélyes lett borgia ves rajtunk erőt, annak egy igen érdekes mozzanata jut az eszembe.

A tiszta eszlári eset alkalmával történt. Lapunkból két kiadást rendeztünk egy nap, s dében és este hordattuk szét az előfizetőknek.

Egyszer azután egyik előfizető megokalta a dolgot, s rátámadt a kihordóra:

— Hallja maga mit háborgatnak engem egy nap kétszer — hozzák mindakét lapot egyszerre...

Hogy a királyt nem csak a notabilitások, (akiknek elvégre királyi elismerése is van kilátásuk) várták lelkesedve, hanem afféle igénytelen kis emberek is akiket bizony csak az a magyar emberrel vele született rajongásig menő loyális vezethetett, és az az igazi gyermeki szeretet ami elfogja minden magyar szívet ha a királyát ünnepli — annak egy kedves, nagyon kedves képét láttam, királyvárás reggelén a Kisvárad utcán.

Más is megláthatna volna, de hát mikor annyi csillogó díszruha kápráztatta a szemét — ki látta volna meg azt a két kis gyereket,

dolaj honvédszázados törzstisztjelöltet megszólítással tüntette ki. Bodolaytól azt kérdezte Ő Felsége, kész van é már az új honvédlaktanya?

Az állambivatalok kir. ügyészség, járási bíróság, vasuti üzletvezetőség, posta és távírda, pénzügyigazgatóság, erdőfelügyelőség, dohány gyár és felügyelőség stb. tisztelgésekor szintén elmaradt az üdvözlő beszéd. Gr. Dégenfeld József bevezette a elfogadó terembe a hivatalok képviselőit és azokat egyenként bemutatta a Felsőnek.

M a k a y Emilhez Hajdúvármegye területére kinevezett I. oszt. pénzügyi biztostól következőket kérdezte Ő Felsége:

— Mennyi a pénzügyi személyzet létszáma? Sok-e a teendő? Vannak-e ezen a területen nagyobb szerű szeszgyárak. Melyek a teendők a jövődek szempontjából?

A kérdészt azt válaszolta, hogy a létszám igen csekély, mindössze 28 személyből áll. Nagy szeszgyárak nincsenek; kisebb nemű szeszfőzők és a dohánytermelők állanak a pénzügyi felügyelete alatt. A terület nagyterjedelmű; éppen ezért a felügyelet felette sok nehézséggel jár.

A kir. törvényszék és ügyészség külön tisztelgett Ő Felsége előtt Jelenffy Korné törvényszéki elnök vezetése alatt, a ki disz Magyarba volt ültözte.

Ő Felségének az volt első kérdése az elnököhöz.

— A törvényszék?
— Igen. Ez a Felséged törvényszéke.
— Van-e sok dolgot?
— A terület nagyságához képest elegendő dolgot van.
— Restanciáink van-e?
— Számbavehető restanciánk soha nincsen.

— A törvényszék saját épületben van-e elhelyezve vagy pedig bérházban.
— A törvényszék bérházban van elhelyezve.

— A börtön egy épületben van-e a törvényszékekkel.
— Nem egy házban van elhelyezve.

— A börtön nem egy helyiségben van a törvényszékekkel?
— Nem, Felséges uram. Az külön épületben van.
— Ő Felsége szerencsére nem forszírozta tovább a debreczeni fogház nyomorúságos voltát. — Hanem más tárgyra tért át.
— Tudomáson szerint a királyi tábla egyik osztálya Debreczenben állittatik fel. Hol lesz az elhelyezve?
— A város fog a kir. tábla számára palotát emeltetni.
— Az nagyon szép, válaszolta a király a ki azután így folytatta.
— Mutassa be Elnök ur a törvényszék bírát.

Jelenffy Korné erre sorba bemutatta Balogh Imrét, Moesi Józsefet a kiktől szolgálati idejök iránt tudakozódott Ő Felsége továbbá Konrád Sámuel, Rottler Bélát, a kiktől azt kérdezte ugy-e nem régen lett ki nevezve, Bay Gábor, Szalay Józsefet, a ki honvéd tiszt egyenruhában volt s tőle azt kérdezte a király mindig a honvédeknel szolgált-e?

— Mutassa be Elnök ur a törvényszék bírát.

Jelenffy Korné erre sorba bemutatta Balogh Imrét, Moesi Józsefet a kiktől szolgálati idejök iránt tudakozódott Ő Felsége továbbá Konrád Sámuel, Rottler Bélát, a kiktől azt kérdezte ugy-e nem régen lett ki nevezve, Bay Gábor, Szalay Józsefet, a ki honvéd tiszt egyenruhában volt s tőle azt kérdezte a király mindig a honvédeknel szolgált-e?

akik egy kis papírlapot nyújtogattak fel az előttük állók háta mögött, melyre nagy, esetlen aranyos betűkkel girbe gurbán volt ráragasztva, hogy! éljen a király!

Mikor megkérdeztem tőlük, hogy ők magok csinálták-e azt az aranyos üdvözlő feliratot, pirulva vallották be, hogy nagyobb akartak ők csinálni, hanem csak tiz krajcz árjuk volt, hát nem telte nagyobb papírosra.

Ha megláthatna volna a király ezt a tizkrajczáros üdvözlőt, nem tudom nem esett volna-e neki jobban mint az az ezer forintos egy t, vel it lsten hozottas nem valami díszes díszkapu.

Az udvari ebédre tudvalevőleg debreczeni emberek is szállítottak egyetmást. Valamelyik hordárnak is akadt valami odavinni valója.

Ez azután másnap nagy büszkén jön be a nyomdánkba:

— Névjegyet szeretnék csináltatni.
— Jól van, meglesz.
— De nem olyan közönségeset ám.
— Hát milyet.
— Aranyos szegélyűt, rajta az ország czimerét meg a koronát — s nagy betűkkel rányomva, hogy „udvari szállító“ — mert hát én Ő Felségének szállítottam.

Alig lehetett megértetni vele, hogy ez policejvidrig dolog.

A Kis-uj-utcát díszes ponyvagrappal fedték el. Csak mikor a szél fel-fel lebbenette a függönyt, akkor tűnt elő a husmérök poetikus sátorosra.

Akik halották híret a debreczeni kórháznak, s látták ezt az elfüggönyözött utcát, bizonyára azt gondolták, hogy ott a kórház terejégetik Ő Felsége szemielől.

Ezután azt kérdezte Ő Felsége: — Hát a kir. ügyész nincs itt?

Az elnök a sor tulsó végén álló kir. ügyészhez vezette Ő Felségét s bemutattneki P o y n á r Dénest.

Ő Felsége azzal bocsátotta el magától a tisztelgőket.

— Köszönöm a szíveségüket.
A kollégium ásványtani muzeumában tett látogatását Ő Felségének, Kovács János muziumi ör. következőleg beszéli el a „Debr. Prot. Lap“-ban:

„Főispán ur“ bemutatott:
— Kovács János tanár, a muzeum felügyelője.

Ő Felsége a kirakott ásványokat meglátva kérde:

— Őn ásványtant tanít?
— Ásványtant is Felséges uram, de a természetrajznak többi ágait is. Akkor aszék rényeken elhelyezett ásatag koponyát meglátva, azt kérte szinte meglepve:

— Honnan valók ezek?
— Ezek mind alföldiek Felséges uram, kivéven a Barlangi ősmérvét mely Bihar megyéből a peeserei barlangból való.

— Hát ezek? Kérde a Rhinoceros tichorinos koponyájára mutatva.
— Ez a Tisza medréből való, mint szinte amaz Ős-Tulok (Bos primigenius) koponyája is. Ez pedig mellette egy Bölény-Tulok (Bos Ursus) koponya, melyet legujában Tisza-Nagytrévről kaptuk, ott halászták ki a Tiszából.

— Most kapták? Kérde Gróf Szapáry miniszterelnök.

— Még 1880-ban — mondám — csak hogy ez a többi közt a legujabb ajándék. Ekkor Ő Felsége mind a két koponyának romek szarvosapjait vizsgálta.

— Ugy-e ezek már nem élő állatok?
— Az Ős-Tulok már kihalt Felséges uram, de még Caesar korában élt. A Bölény még most nem halt ki de ez is közel áll a kiháláshoz.

— Ugy — mondá Ő Felsége — ez hát a Bölény. Még egy perczig nézgette az Ős-Tulok koponyát.

— Remek, mondá s tovább ment. De már az üveg-harang alatt kitétt kabai meteorit nem ragadta meg figyelmét, elhaladt mellette. Csak a miniszterelnök kérdészködött felőle.

Rövid időmulva kirakatokban láthatjuk a király fogadtatás egyes mozzanatairól készült fénykép fölvételeket, a Gondy és Egiczeg nem kevesebb mint 16 helyről örökíti meg pianatoyi fénykép fölvételei a nagy napot; — Budapestről Ellenger ősmert fényképez is lent járt a Vasárnapi Ujság megbízásából s több fölvételt eszközölt. Sőt Münchenből is volt náunk két festő ugyanezen eszélből. — A „Budapest“ című képes lap rajzolóját küldötte le s a nevezett lap közölte is a gyorsan készült képeket. — A helybeli fényképezsek elvannak halmozva munkával. — Az uri bandérium testületileg lefényképezte magát Papp Albertnél. — A díszruhás küldöttségi tagok, valamint a virágot szóró kis leánykák tömegesen vétették le magukat pénteken és szombaton.

Furesa álomom volt — mintha Ő Felsége tőlem kérdezte volna, hogy az a nagy zöld bódé ott a nagy telom előtt mire való?

S én azt feleltem volna neki, hogy azt eredetileg nekünk hírlapíróknak készítették, hogy oda besukjanak, a hogy annak tetejéről kényelmesen szemlélhessük az egész ványosságot, s hogy ne járhasunk Ő Felsége nyomába. Különb pedig jövő nyárra aréna lesz belőle, — miután 700 méter mélységű lyukat mely a főnekén tátong, — a nem es város felesleges jövődelmeivel fogja betömni.

Egy öreg utcaseprő töprenkedett az uton a bevonulás előtt. Rászól egy rendőr:

— Bujjon el atyafi, jön a király oszt' maga nagyon piszkos.

— Azért örülhetek én is a királynak, ha piszkos vagyok is — nem arra néz ü kegyelmes felsége, hanem arra, hogy hogy szereti az ember őtet!

Járnak a kék sárga karszalagos rend fenntartók s intik csendre az atyafiakat. Az egyik közbe odaszóll a másikhoz.

— Hallja komám ki ez?
— Hát ember, oszt' a város adta neki a pántlikát?
— No ha a város adta neki, akkor annak az árába az én pizemis benne van, hát akkor nekem ne gubernáljon.

Ő Felsége megérkezése előtt jöttek be kocsikon az udvari lakások.

Nagyban találják, hogy melyik lehet a szakács.

— Az a komám az a hosszú képű.
— Meg is ütheti a ménkü a német jitha még olyan kosztos se tud meghizni.

Szapáry Gyula Gróf miniszterelnököt meggyéjének Jász Nagy Kun Szolnoknak hódoló küldöttsége pénteken gyöngéd figyelmében részesítette. Hajdú Sándor alispán vezetése alatt testületileg tisztelgett a miniszterelnöknel.

Az udvari ebédre Révész Bálint püspök és K. Tóth Mihály lelkes urak is kaptak meghívót. Ők azonban betegségükre hivatkozva a főudvarmesteri hivatalhoz intézett levélben ki mentették magukat.

Napi hírek.

Adakozások a tüzkárosultak javára.

— A „Debreceni Ellenőr“ gyűjtése. — Legutóbbi gyűjtésünk eredménye 201 frt 56 kr. Ujabb adakozott: T. F. ur . . . . . 2 frt — kr. Eddig összes gyűjtés . 203 frt 56 kr.

— Gróf Szapáry Gyula Révész Bálint püspök urnál. A királylátogatás egy kiválóan érdekes mozzanataként jegyezzük fel azon ténny, hogy Gróf Szapáry Gyula, Magyarország miniszterelnöke, Ő Felsége elutazása után, esteli 7 óra tájban Gróf Dégenfeld József főispán ur kíséretében látogatásával tisztelte meg Révész Bálint püspök urat. A püspök ur elmondta magas vendégének, hogy nem látta őt, mióta az apa- alapítvány ügyében tisztelgett nála, s ma is hálásan emlékszik vissza azon kitüntető szívélyességre, melylyel ő Excellentiája akkor fogadta. És most, mikor ő az ország kormányának feje látogatásával tisztelte meg a református püspököt ez által még inkább kimutatja magasan nemes gondolkodásmódját, emelkedett lelkiületét. „Azon szavak jutnak most eszembe, Kegyelmes Uram melyek Zakeus fogadta a házába betért Idvezítőt: „Ma lett idvesség e háznak!“ A beszélgetés a királylátogatás ünnepléségei felől folyt s a miniszterelnök ur elmondta, hogy Ő Felségerendkívül meg van elégedve fogadtatásának fényes és szívélyes voltával.

— A királylátogatás napján a helybeli távírda forgalma óriási arányokat öltött, melyre nézve minden szóval ésebben beszélnek a statisztikai adatok. Feladatott, magán távirat: 97 darab 1707 szóval; hírlap-távirat 29 darab; 7616 szóval, érkezett: 108 darab 2720 szóval s átmenetileg kezeltetett 860 darab 21500 szóval összesen 1094 darab távirat 33543 szóval. Ezzel szemben Nagyváradon a királylátogatás napján csak 474 darab távirat volt 18095 szóval — s így a mi távírda forgalmunk 621 darabbal s 15448 szóval volt több, mint a váradiéké. S hogy e nagy forgalom mellett is a közönség érdekei minden irányban, pontos s lelkiismeretes kielégítést nyertek ezért méltó elismerés illeti meg Csath Zsigmondot, a helybeli posta s távíró hivatal ügybuzgó, derék főnökét.

Debreczennek sok érdekes specialitását látta Ő Felsége. Csak a kár, hogy a legérdekesebbet: a debreczeni portelverte az eső. Különb pompos idő volt a királylátogatás napján. Mintha csak megrendelte volna a magisztrátus odafent az égieknél. A lighanem szegény Laky bácsi gondoskodott róla odafent. Háromszor is meguntözte az eső az „izléstelen cizifraságtól ment“ utcaakat s az eső után mindig kiragyogott a nap, s felszáritotta a földet mint a könnyes arcot a esők. Csak hogy könnyes arcokhoz, forró esőkhoz is könnyebben lehetett volna jutni, mint az égiek jóvalta nélkül ehhez az utcaöntözéshez, melynek Debreczenben ez az egyedüli módja. Meg is érdemelnék az angyalok, hogy a városi pénztárból egy kis apró pénzt utalványozzanak ki a számkra.

Megható volt két civis asszony beszélgetése:

— Láttá hígyelmed a királyt?
— Láttam.
— Szegényt, de sajnálom.
— Miért?
— Hát mikor szegénynek olyan nagy fia halt meg a mult esztendőben, hej de meg is látogatta az Isten még az ilyen jó embert is.

A másik meg csak hallgatta, s míg ránczos arcán köny pergett végig, lassan mondta:

— engem is megvigasztalt a jó Isten, majd csak megvigasztalja a őt is.

A népiünnepélyen történt. Egy paraszt ember javában evett az ökrhusból, mikor odajön hozzá a másik.

Adjik nekem belőle egy batosért. Nekem is kevés. Hát kettőért adjik egy falatot. Micsk kellene olyan nagyon.

Kinevezett városi tisztviselők A szept. 4-dikén legnagyobb részben újonnan megválasztott városi tisztikar most már teljesen mozdítható. Mlotta gr. Dégenfeld József főispán ur Mlottsága azon tiszti állásokat is betöltötte, a melyeknek betöltését a törvény az ő jogkörébe utalja. — Így rendőrfőkapitányává Bozok Sámuel, II. ker. r. alkaptányává Végh Gyulát, III. ker. r. alkaptányává Boer Kálmánt; miután a többiek már időközben kinevezettek főszámvéevővé Szabó Józsefet, második számvéevővé Medgyesi Lajost, tiszti főorvossá dr. Sárváry Gyulát, I. ker. orvossá dr. Balkányi Edét, II. ker. orvossá dr. Kenézy Gyulát nevezte ki, a kik a mai tanácsülésen teszik le a hivatali esküt. Különben ugyanezen minőségben valamennyien eddig is szolgálták a várost több, kevesebb idő óta rézint mint ideiglenesen kinevezett tisztviselők. — A közönség mindnyájukat előnyösen ismeri.

Mandis Győző, a debreczeni m. kir. dohánygyár fiatal igazgatója, a ki a nagy terjedelmű gyár alapköveteléstől kezdve városunkban lakott s elébb a gyárépítésénél azután a gyártás vezetésénél tüntette ki magát, mint részvétellel értesülünk, Budapestén elhunyt. Csáládja következő gyászjelentést adta ki: „Sólyomvári Mandis Győzőné szül. Alsóregmezei Hericz Mária egy saját, miut előirottak nevében fájdalomtel szívvlel jelenti férjének Sólyomvári Mandis Győző lovag urnak, m. kir. dohánygyári igazgatójának, f. hó 10-én, életének 36-ik és boldog házasságának 6-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászot kimúlát. A boldogult hült tetemei f. hó 12-én délután 3 órakor fogták az ág. ev. hitvallás szertartása szerint a németül-gyi temetőben örök nyugalomra tétetni. Budapest, 1890. szept. 11-én. Áldás és béke poraira! Sólyomvári Mandis Károly lovag, Sólyomvári Mandis Hugó lovag, Sólyomvári Mandis János lovag, Sólyomvári Mandis Ella testvérei, özv. Sólyomvári Mandis Jánosné anyja, Sólyomvári Mandis Margit leánya, Eichler Hartmann nagyapja. Alsóregmezei Hericz Dező sógora.”

Rendőrségünk a királylátogatás napján valóban bámulatos tevékenységet fejtett ki a rend fenntartása körül, bár feladatát természetesen nagyon megkönnyítette a debreczeni népek nyugodt önmérséklete s higgadt természetze. A példás rend Ő Felsége lemagasabb tetszését is kinyerte — s derék főkapitányunk előtt ezért elismeréssel nemcsak szavakkal hanem mint már említettük jeledelmi ajándékkal is — kifejezte. A piacon a városháza előtt volt az egész nap folyamán a legnagyobb tolongás, s ezért a többi alkaptányok mellett, — akik mind bámulatra méltó éberséggel s kitartással fáradtak egész nap — kétszeres elismerés illeti a II. kerületi alkaptány Végh Gyulát — akinek körülbelül valamennyiük között a legmelegebb napja volt.

Kereskedelmi akadémiánkon a póterettség és szakvizsgálat irásbelijét e hó 18, 19, 20, szóbelijét pedig 22-én tartják meg.

Dr. Kentzler József glöichenbergi fürdőorvos, a városunkban előnyösen ismert gyermekorvos torok és belgyógyász, a napokban hazatért, s mint rendszeren reggel 8-tól 9-ig s délután 3-tól 4-ig fogadja a betegetek. Lakása Piac s Kis-uj teleza szegletén

Emlékl akarom megenni
Ugy már adok, tegye el kend a hasat.

Nézik az atyafiak a király szobáját.
Egyikük nézi sokáig a bársonyos széklet.
Ej ha csak egy karjézárnyit kivághatnék a posztóból, hazavinném az anyjuknak a medallionjába.

A népi népevényen zsiros kalapból kiálja egy örög ezíve a fiát.
Nagyon zsiros a kalapja édes apám.
Megihátod azt az egész fiam öfieség egész szegérem egész zsirosabból is.

Látta e komám a királyt?
Nem én.
Hát mért nem szedte utána a lábát.
Minek siettem volna. Majd magától máskor. Ha már egyszer eljött, eljön ő ide máskor is, mert látja, hogy szivesen látjuk.

Szombaton már megkezdtek a díszítések leszerelését. Eltűntek a diadalkapuk, a lobogós pónák — s a házközlő, a zászlók, az emberek arcáról pedig az ünnepies kifejezés.

Szombaton és vasárnap olyan képe volt az egész városnak mint egy bábból hazakerült szép leánynak a ki álmosan szőrija le magáról a czifra ruhákat, hogy azután elaludna visszaidézhesse álmába a sok, sok kedves és szép dolgot — a mulatást, a zajt, az udvarlókát s a süttögő szerelmes szökat.

Visszatér minden régi medrébe, csak egy kedves emlékl lesz gazdagabb mindenki a leggazdagabbtól a legszegényebbig azzal, hogy vendégül látta idehaza saját otthonába, szerjett atyját felséges uralkodóját.

Villámütés. — Szombatom délután nyári zivatar vonult el a debreczeni erdőségek felett. A villám több helyen leütött s kevésbe mult, hogy ember élet i nem esett áldozatul. A debreczen szatmári vasuton, a 11. számú őrház közelében is (a Halápon) lecsapott a villám a távirada sodronyokra. — Két táviró oszlopot szilánkokra tépett, ötöt kidöntött; a vasuti ő családja pedig bent az az őrházban hosszabb ideig eszméletlenül fekvő a vi lámpapás roppant erejének hatásától. A megszakadt távirati összeköttetést még az nap helyreállították.

A Csencsipoói Híradó Valahol Kínában történt meg az eset, hogy a napnak öcsese, holdnak bátyja, s a fehér elefántok ura, (igy szól a császár teljes titulusa) meglátogatta valamelyik vidéki várost, talán Csencsipoót. A csencsipoói zsmnalisták lőtottak futottak egész nap, és másnap reggel megjelent a lap, kijelentvén, hogy tér szükke miatt nem reflectált az eseményekre. Első felgátlta körülbelül a lap felét a „csencsipoói ökörköröm tisztító és füllégyező egylet havi számadása és tételes kimutatása”. Ismételtük, hogy Kínában történt meg valamelyik „Csencsipoói Híradóval.”

Kereskedelmi akadémiánk áruismeri és technológiai muzeuma a pénzügyminiszter ur ajándékából a vasipart feltűntető gazdag gyűjteménnyel gyarapodott, mely 136 mintában mutatja be a mily alakban kerül a vas a kereskedelembe. E kép collectiót a Zólyombrezói m. kir. vasgyár igazgatósága állította össze.

A gazdákért. Valamennyi mezőgazdát közlő érdeklő, dícséretes mozgalmat indított meg legutóbb Veszprémmegye közigazgatási bizottsága, fölhíva egyuttal az ország minden közigazgatási bizottságát annak támogatására. A mozgalom célja: kiviani a pénzügyminiszternek, hogy a 3-ik évnegyedi adók esedékessé váltának napját augusztus 15-ike helyett országoszerre egy hónappal későbbre, szeptember 15-re tegye. Ez által a pénzügyi kormány, az állam károsodása nélkül fontos szolgálatot tenne az adózóknak s főleg a mezőgazdákknak könnyítene meg az adófizetés súlyos terhét. A legtöbb mezőgazda ugyanis 3-ik negyedi adóját rendszerint már az új termelésből reméli kifizetni, augusztus 15-én, a fizetés napján még nincs azon helyzetben, hogy terményeit károsodás nélkül eladhassa, csakhogy adóját kifizethesse. Azt a fizetési határidőt neki az is súlyosabb teszi, hogy a kereskedők, tudván, hogy a gazdákna bárhonnan is pénzre van ilyenkor szükségük, a gabona-árakat mesterségesen elnyomják s így a gazda, ha adóját ki akarja fizetni, ily nyomott árakon, nagyvesztéssel kényyszerül tudni termésén. Ez a károsodás természetesen megszünnék, ha azét érne a veszprémiek által indított mozgalom, melyet csak helyeselnünk s dícsérnünk lehet.

A miniszterelnök kedves nótája. Rác Károlyék most a legboldogabb cigányok. Csak egy usznak a dícsőségben, mint halak a vízben. — Méltóságos és nagyméltóságú urak elárasztották őket dícsérettel s legmagasabb királyi kegy is helyesléggel mosolygott feléjük s szabadságot adott nekik azt muzsikálni, a mit legszebbnek ők tartanak. — A komoly, nehéz, országos gondoktól terhelt miniszterelnökből is kicsalták, mi az ő kedves nótája.

A nagyerdői banketten történt. Isten tudja hanyadik pohár járta, a mikor oda bátorkodott Rác Károly gr. Szabó Gyulához s emberséges illemudással megszólította: — Kegyelmes uram; Ha szabad volna tudom a legkedvesebb nótáját!
— Nem fiatal legény vagyok már én.
— Pedig én a kegyelmes ur nagyméltóságú elődjének is tudtam a kedves nótáját.
— No ha tudod huzd rá az enyém et is „Vékonny deszka kerítés!”
Ugy látszik a kegyelmes ur nem csak a piros bársonyszékét, hanem a nótát is átvette Tisza Kálmántól.

Hirdetmény. A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság által közhírre tétetik, miszerint a Debreczen szab. kir. városhoz tartozó erdős pusztákra az alább kitett határidőkben egy pót helyszínelő bizottság fog kiszállani oly czélból, hogy a helyszínelés óta történt birtok változások kinyomoztassanak és a telekkönyvekbe bevezetessenek. A bizottmány tagjai a következők: Ajtay Sándor kir. telekkönyvezető, Kovács Sándor tiszti ügyész vagy helyettese, Berényi Gábor mérnök, Török Gábor erdőmester mint a nagybirtokos Debreczen szab. kir. város képviselője. — A hivatalos működés napjai az egyszer pusztákra nézve következőleg állapítatnak meg. u. m. Pacz pusztára — az alsó paci csőszháznál 1890. év Szeptember hó 27-ik napja, Bánk pusztára a Ludasnál — 1890. Szeptember 29 és 30 án, Nagy-Csere pusztára — az erdész laknál — 1890. év October hó 3 és 4-ik napjai. Halápi pusztára — hármás hegyi csőszlaknál 1890. October 7, 8. és 9-ik napjai. Fancsika pusztára — a telekháznál. — 1890. October hó 13 és 14-ik napjai. Külső és Belső gati pusztára — az erdész laknál — 1890. év october 17, és 18 és 20-ik napjai. Monostor pusztára — az erdőőri laknál 1890. év October 23-ik napja. Fe hivatkant eméllfogva az érdeklételek hogy a bizottmány előtt a most megnevezett napokon jelenjenek meg s az időközi birtokváltozásokat a telekgyűzőknek bejegyzés végett annál bizonyosabban adják elő, mert különben a helyszínelési eljárás kedvezményeitől elesnek s jogaikat azután csak a költséges törvénykezési uton fogják

érvényesíthetni. Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1890. Szeptember 1-én Nagy Károly s k. kir. törvényszéki bíró.

Sargs „Kalodontja” a legújabb felfedezése Sarg urnak, melyvel a tudományt gazdagította és mely a kereskedésben Glycerin különlegességek (pipere szappan stb.) név alatt szerepel. Ez utóbbiak Osztrák-Magyarországon kívül Németországban, Franciaországban stb. a legnagyobb sikerrel használtatnak s a hazai iparnak a legnagyobb elismerés mellett hírnevet szereztek, mely csakis a nagy nehézségek leküzdésével és anyagi áldozatok árán érte el. A siker annál örvedetesebb, midőn egyik a „Kalodont” Bécsben bemutatott s kiváló győgytulajdonságai s jutányos ára mellett, mint nélkülözhetlen szer az egész világ piacának forgalmi czikkévé vált. „Kalodont”, mely a császari és királyi ház legmagasabb tagjai által is használtatik, nélkülözhetlen szükség a polgáraladók mosdászatain a szappan és fogkefe mellett, mert kinek gondja van arra, hogy egészséges és szép fogai legyenek s kik szájuk üdöségére vigyáznak, a legkitűnőbb gyógyszernek találták, s a ki egyet már használta, annak nélkülözhetlenné válik.

CSARNOK.

Királyváró Debreczenről.*

Nem sértő az többi városainkra nézve, ha Debreczent nevezük a legmagyarabbnak. Nem hazafiságról van szó. Ebben mindnyájan egyek vagyunk. Hanem a magyarságnak mindenben való nyilvánulásáról, arról az általános nemzeti jellegéről, melyet Debreczen képvisel. Magyar ott minden izról-izre, s ha ki idegent kalauzol az országban, ne feledje Debreczenbe vinni.

Ugy tudd meg esém, hogy németül petyegő czivist nem fagyuzott még Európa! — büszkélkedék Vincez bátyám egyszer a vasuton. A budapesti országos kiállításról volt hazatérőben ő kegyelme; mig én Erdély felé utazván egymás mellett üldögtünk egy nemdohányzóknak szánt kocsiszakasz borpamlagán.

Nem is szorulunk mi senkire, esém — folytatá a dícsék ést. — Debreczennek nem kell, hogy a hóna alá nyuljatok. Bezzeg mi lenne Budapestből, ha nem istapólnok mi, az ország. Mi tartunk benneteket s aztán mi a köszönt? Az, hogy megluztok bennünket, tegnap is ötven vasat fizetett velem a kerényel abban a szegedi csárdában egy halászléért. Harmincz vasért különbet kapok a Birkában, pedig amabban tepertő sem volt.

Soha se láttam én tepertőt halászlében.

Nem étel, amiben nincs! Egyébiránt nem esmerik-ti a magyar kosztot. Ettéle már lebbenslevest?

Nem én.
Hát levelensültet?
Hírét sem hallottam.

Mondhatnék én neked egész spájzeletlit esém, amihéz lu lennél. Kotyvalék a ti főzetek a mienkhez képest. Gyere el egyszer hozzám ebédre; mind a tíz ujjadat megszopod. De előbb ne sajnáld az irást; mert ha váratlan érkezél, nem kopik a fogad pecsenyében. Ritkán eszünk húst.**)

Ritkán eszünk húst? Hát vajjon mitől erősödött így meg urambátyám?

Bizony esém nem is a husételtől. Régen elértem már a tökéletes koromat; de amondó vagyok, hogy egy egész ökröt nem ettem meg életemben. Liszten, zsiron gya rapzik az ember esém. Csak tepertő legyen, elég-a!

Nagy érdekléll hallgattam Vincze bátyám ilyenén dícsékvéseit a debreczeni életről. Drágalta az ötven krajezósor halászlét; pedig négy ötszáz hordó bora terem évenként az Ermeléken, hét masinával arat és csak a szilváért fizet neki kétezer pengőt a zsidó. Soha sem eszik húst; pedig elmehetne Toldy Miklósnak akármelyik komédiába, olyan tömördek ember ő kegyelme. Milyen város lehet az, a hol ilyen magyarok teremnek?

Püspök-Ladányig megérlelődött beennem a gondolat, hogy félbe szakítom az utamat s megnezem egy ugrásra Debreczent, ezt a kálvinista Rómát, hol a zsidó is csak törve beszéli a német igét s a hol pár évtized előtt csak törve túrték a jámbor pápistákat; tanácsbelinek meg nem választottak volna senkit közülök.

Kora reggel értem Debreczenbe. Akkoriban nyílt meg a gőzmozdonyu közúti vasut, mely végig fut a városon a pályaudvartól a nagyerdőig.

Az volt a tervem, hogy ide-oda fogok vasutazni s ezzel eltelik a regg. Első utam minden viszontagságok nélkül sikerült.

Megbámultam a főuteza gyönyörű fasorát. Tojás a tojásához nem hasonlít jobban, mint egyik gömböké az másikhoz e jól ápolat fasorban. A főváros kertészei ide jöhetnének tanulni. Ilő tisztelettel néztem a collégium új épületére s az ormótan kálvinista templomra, melyhez annyi nagy emlékl fűződik. Gyönyörködtem a nagyerdő gyönyörű villái

A „Pesti Hírlap”-ból. Közöljük ezt a rokon-szenvel írott, kedves közleményt, habár néhány megjegyzéssel kell azt kísénnünk.

Vincze bátyám valami Basa halmán kívül született bevándorolt debreczeni polgár lehet. Ellenkezéleg a debreczeni ember hussal él.

ban, s általán abban a kifogástalan tisztaságban, mely Debreczennek specialitása. — De leginkább meglepett engem az a katonás rend, melyet a főutezát végig ilő züldéségek kofák tartanak. Jobbról is, balról is a közúti vasut vágányai mentén árulgatnak hosszú zárt sorokban a debreczeni piac hírneves ünökei. Rengeteg a számuk s mintha léniára fogna valamennyit, egy sorakoznak egymás mellé apró székeikkel.

Persze, hogy valamennyi hátat fordít a közúti vasutnak, mely végig hasítottá ősi soraikat; de nem is engednek nénemasszonyék egy tapodtatnyit sem többet, csak épen annyi helyet, a melyen a vasut alig hogy elfér. A vaskocsi szinte surlója a köntösük hátsó szélét. Teljes megvetéssel ülnek ott. Hátra sem néz egyik sem.

A nagyerdőről visszajövő vonattal szerencsétlenség történt. A paradicsomárusok pirosló sorai közt haladtunk. Egyik nénemasszony perpatvarba keveredett a vásárló szakácsnéval s a mint e közben félig felmelkedék a háromlábú ülökéről, százcánczu szoknyáját elkapta a gép és biz azt köröskörül leropítottá róla.

A mozdonyvezető rögtön fékezett; de szerencsére nem volt egyéb baj, csak a leszakadt szoknya. Nénemasszony még csak meg sem tántorodott.

De hát a szoknya is elég fatális baj volt. Iszonyu sivalkodás támadt miatta a piacon. Egy percz alatt körül voltak véve és védtelenül kiszolgáltatva a bösz amazonok dühének.

Menjünk, menjünk! — kiabáltak mi utasok, mert paradicsomalma paradicsomalma után repült felénk s minden jel arra mutatott, hogy nagy baj lesz itt, de mindjárt.

A mozdonyvezető maga is tovább állt volna, de nem eresztették. Sem őt, sem a vonatot. Előttünk is, utánunk is felkapkodtak háromlábú székeiket a kofák s nyomban hátrább telepedtek, közvetlen a vágányok közé. Lehetetlen volt a gépet megindítani. Fűtülhetett azoknak; annál dühösebbek lettek.

De a millióm áldóját a füstös vasutadnak, innen el nem megy, mig azt a szoknyát meg nem fizeted! — zengett egy vaskos amazon s akkora paradicsomalmát vágott a szegény gépész fejéhez, hogy mindannyian kaptunk a szószáhból.

Meneküljünk! — ez lön a jelszó. Csakhogy nénemasszonyék senkit sem eresztettek le a vonatról.

Előbb fizessenek, aztán leszállhatnak!
De hiszen mi utasok vagyunk.
— Mindegy, fizessenek!
(Vége köv.)

Felelős szerkesztő és kiadó lapfajdosoma:

Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Kerezag Vilmos.

Nyilt-tér.*

A kaszinó elnökségének.

Balmaz-ujváros.

A „Debreczeni Ellenőr” 175 számában egy nyilatkozatuk jelent meg, melylyel önk hiven mutatják be a fogadatlant prókátor imert szerep körét; nem is volna erre a honórarium szerzésre éppen semmi megjegyzeni valóm. — mert hiába gusztus dolga ez... De szavam van azon állításukhoz, miszerint önök engem a b-ujvárosi kaszinóból kizártának jelentenek ki. — Erről nekem a mai napig nem volt tudomásom, a mennyiben nem kaptam erre nézve hivatalosan megkeresést, önök gyűlése határozatáról ez idáig. Kérdem tehát azt, hogy mint testület feje, elnökség, kik álltal. — és minő gyűlés által — lettek önök felhatalmazva ellenem azon nyilatkozat sajtó utjání közlésére? A nyilatkozatukban ellenem használt „hazugság” szavukat pedig vissza utasítva, kijelentem végre, hogy minden további hírlapi polémiát részemről befjezettnék nyilvánítok az ügyet a törvény rendes utjára terelvéni át.

Debreczen 1890. szept. 15.

Tóth Gyula

b-ujvárosi gyszerész.

* E rovatban közöltekért nem vállal felelőséget a Szerk.

Kunz József és Társa

Budapest, DEBRECZEN, Nagyvárád.

Vászon, készfehérnemű,

szőnyeg

divat és rövidaru

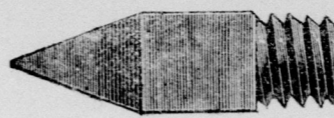
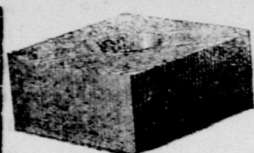
raktára.

Menyasszonyi

kelengyék

teljes kiállítás elvállaltatik.

TÓTH GYULA

előbb TÓTH LAJOS és TÁRSA
vaskereskedő cég, Debreczen, városháza épület,
ajánl dúsz választékban kitűnő minőségben és legjutányosabb
árak mellett:

öntött vaskályhakat

fa és szabályozható szén és kokszt fűtésre, hazai gyártmány.
Eredeti „FRIEDLANDI” szabályozható, töltő és

„meidingi szstem” kályhák

szén és kokszt fűtésre, csiszolt és nickl párkányzattal,
ugyszintén köpenynyel,

mindenféle színben zománcozva,

öntött vas és lemez takarékos konyhák,

Tizedes-, egyensúly-, házi-, kalmár- és rud-márlegeket
jótállás mellett,

zománcozott öntött vasedényeket,

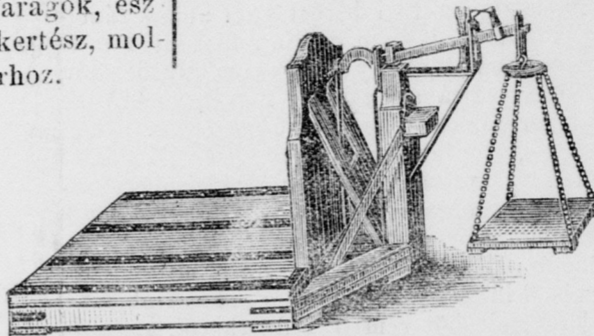
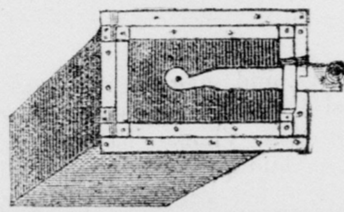
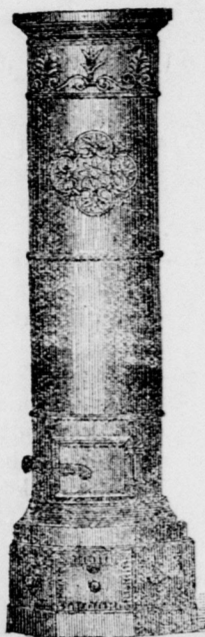
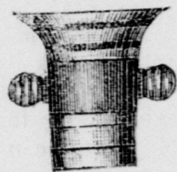
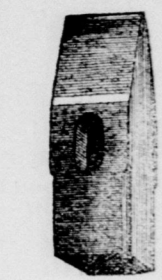
zománcozott kék és márványozott lemez edényeket jóállással,
valódi francia

öntött-aczél szerszámok

gépész, kovács, lakatos, késes, bádogos, asztalos, ács, képfaragók, esz-
tergályos, kádár, kerékgyártó, kőfaragó, rézöntő, üveges, kertész, mol-
nár, timár, szijgyártó, mészáros és hentes stb. iparhoz.

A Mc. Cormick aratógép képviselete.

A Mc. Cormick aratógép képviselete.

Gyógyszerész gyakornokul

6 gimnáziumot végzett ifju
felvétetik kedvező feltételek mellett
Zala-Egerszegén

Özv. UNGERNÉ gyógytárában.

Szoba padlófényezés

A legjobb és legarcsább s a mellett gyorsan száradó

— mely a padlók egyszerű befestés által kivánat szerinti szint és
legszébb fényt kölcsönöz — készíti ENGHARDT és VOIGT
vegyszeri gyára BÉCSBEN.

Kapható **CSANAK JÓZSEF** kereskedésében
Debreczenben.

A Miklós-utca sarkán, a vármegyeházzal szemben.

**Őszre!
Télre!
Olesón!**

Nagy
RUHA
raktár.

FÉNYES MÓR

férfi és gyermek ruharaktárában
a következő feltűnést keltő olesó
árak mellett őszi és téli ruhák
kaphatók.

Férfiaknak:

- 1 Überzieher . . . 6 frt és feljebb
- 1 Téli kabát . . . 8 „
- 1 Férfi öltöny . . . 7 „
- 1 „ téli Mentsikoff 10 „
- 1 fekete öltöny . . . 10 „
- 1 rövid téli kabát . . . 3.75 „
- 1 szövet nadrág . . . 2.50 „
- 1 eszimanadrág . . . 2.50 „

Fiúk és gyermekeknek:

- 1 fiú überzieher . . . 5 frt és feljebb
- 1 „ téli kabát . . . 5.25 „
- 1 „ egész öltöny . . . 4.75 „
- 1 „ téli Mentsikoff 6.— „
- 1 „ rövid téli kabát 2.50 „
- 1 „ Mikádó kabát 5.— „

Gyermek öltönyök 3 évestől 8

évesig 2.50—10 frt.

Báránnyelű teli kabátok 8 frittó

feljebb.

Finom szőrme béléses téli kabátok (bíber gal-

lérral) 12 frittó feljebb.

Valódi erdélyi vízmentes köpenyeg 8—12 frittó

Mindenféle bélésessel ellátott utazó bundák

28—100 frittóig.

1500 különböző téli Mikádó kabátok 6.25-től feljebb

Sarg Glycerin-fog-creme

**A fogak
szépsége**

Rövid használat után min fogtisztító szer
nélkülözhetlen.

KALODONT

egészségügyi
hatóság által
megvizsgálva

Utban igen czélszerű. Zamatosan frissítő.

Még a legkényesebb fogzománcnak is ártalmatlan.

U. i. Német, Franciaországban stb legjobb sikerrel bevezetve és az udvarnál,
a legmagasabb körökben, ugyszintén a legegyszerűbb polgári házaknál használatban.

Kapható a gyógyszerárakban, illatszerek kereskedésekben stb. 1 drb. 35 kr.

DEBRECZENBEN:

Rickl József Zoltán, Szentkirályi és Kalenda és Kun József áraknál.

A Debreczeni Ellenőr könyvkötészetében

mindenféle diszes és egyszerű

KÖNYVKÖTŐI

munkák

gyorsan, pontosan és jutányos árban elkészítettnek.